

T.C.
ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

7/10648
GK 92

Sayı: 48335108.610.01/39580
Konu: Soru Önergesi (7/10648)

16.02/2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Başbakanlığın 20.01.2017 tarihli ve 318 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde alınan Tekirdağ Milletvekili Candan YÜCEER'in, Ergene Nehri'ndeki kirliliğe ilişkin, 7/10648 esas numaralı yazılı soru önergesi, Bakanlığımca incelenmiş olup, cevabi yazı ilişikte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Veysel EROĞLU
Bakan

EK:
Cevabi Yazı (3.sayfa)

Dağıtım:

Gereği:
Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa
(Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü)

TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ CANDAN YÜCEER'İN
7/10648 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ HAKKINDA
ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI'NIN CEVABI

SORU 1. *Ergene'nin kurtarılması için Ergene Havza Koruma Eylem Planı çerçevesinde 3,1 milyar TL'lik yatırım yapıldığı iddia edilmesine rağmen suyun daha kirli akmasının nedeni nedir?*

SORU 2. *Son 5 yıl ayrı ayrı belirtilmek üzere, Ergene Nehri'nin Tekirdağ'dan geçen bölümlerindeki kirlilik oranı nedir?*

SORU 3. *Ergene Nehri'nin geçtiği yerleşim yerlerinde endüstriyel kirliliğe bağlı olarak ortaya çıkan hastalıklara yönelik bir araştırma yapılmış mıdır?*

SORU 4. *Ergene Nehri'nin döküldüğü Saros Körfezinde suyun kirlilik ölçümü yapılmakta mıdır? Bu ölçümlerin sonuçları nelerdir?*

SORU 5. *22. Dönemde TBMM'de Ergene Nehri'nin temizlenmesine ilişkin kurulan Meclis Araştırma Komisyonu'nda kirliliğe yönelik yapılan tespitlere ilişkin alınan hangi somut önlemler hayata geçirilmiştir?*

SORU 6. *2011 yılında önce Orman ve Su İşleri Bakanı Sn Veysel Eroğlu "Bizim hedefimiz 2014 yılında Ergene Nehri'ni temiz bir hale getirmek. Biz Haliç'i temizlemişiz, bizim için bu çocuk oyuncağı" demiştir. Daha sonra Sn Bakan 2015 yılında Ergene'nin tertemiz akacağını ve Ergene'de yüzeceğini iddia etmiştir, Sağlık Bakanı Sn Mehmet Müezzinoğlu da 2013 yılında "İnşallah iki yıl sonra hep birlikte ergenede balık tutacağız" ifadelerini kullanmıştır. Bu söylemler ışığında Ergene'ye yönelik vaatler ne zaman hayata geçirilecektir? Ergene ne zaman temiz akmaya başlayacaktır?*

CEVAP 1-6. Ergene Nehri'nde alınan tedbirler neticesinde kirlilik parametreleri önceki yıllara göre önemli ölçüde azalmıştır. Mesela sanayi ve yerleşim yerlerinden gelen kirliliği gösteren müşterek parametre olan Kimyasal Oksijen İhtiyacı (KOİ) parametresi daha önceki yıllarda 800 mg/L civarında iken 2016 yılında 200 mg/L mertebesine düşmüş olup, Ergene'deki kirlilik yükü 4 kat azalmıştır. Dolayısıyla, alınan tedbirler neticesinde su kalitesi KOİ parametresi açısından 4 üncü sınıftan 3 üncü sınıf değerlerine doğru iyileşmektedir. Hâlihazırda inşaat aşamasında olan arıtma tesislerinin devreye girmesi ile birlikte su kalitesinin 2 nci sınıfa yükseltilmesi hedeflenmektedir.

Ergene Nehri Havza Koruma Eylem Planı başlangıcında 3,1 milyar TL ödenek öngörülmüş olup, yatırımlara paralel olarak harcamalar devam etmektedir. Eylem Planında onbeş eylem bulunmaktadır, her bir eylem bünyesindeki faaliyetlere yönelik planlama, projelendirme, ihale, inşaat ve işletme safhaları bulunmaktadır. Planlanan toplam yatırım miktarının sektör bazında planlaması tamamlanmış olup, harcamalar her bir eylem başlığı altında yer alan iş akım planına göre gerçekleştirilmektedir.

Bakanlığım tarafından yürütülen izleme çalışmalarının sonuçları değerlendirildiğinde; Çorlu Çayı'nın membaında petrol hidrokarbonları ile metal grubu parametrelerden kurşun, nikel, krom, çinko, arsenik, baryum, bor, alüminyum, bakır, titanyum ve antimon konsantrasyonu açısından alıcı ortamda izin verilebilir standart değerleri aşılmamıştır. Ayrıca, metaller/yarı metaller ile ilgili olarak havzanın doğal jeolojik formasyonuna bağlı olarak da su kaynaklarında gözlenmektedir. Dolayısıyla su kaynaklarında yapılan izlemelerde tespit edilen metaller, doğrudan kirlilik olarak değerlendirilmemekte, toprak yapısı ile bağlantılı olarak da değerlendirilmektedir.

Ergene Nehri'nin Edirne Uzunköprü ilçesinden geçen bölümünde yapılan ölçümde suda 1 litrede 30 mikrogram siyanür tespit edildiği hususu gerçeği yansıtmamaktadır. Söz konusu ölçümde kullanılan cihaz, 30 mikrogramdan daha az olan ölçüm sonuçlarını okuyamadığından dolayı sudaki gerçek siyanür değerini doğru olarak göstermemektedir. DSİ ve İSKİ laboratuvarlarında 04.07.2016 tarihinde yapılan analizlere göre toplam siyanür konsantrasyonu 1,736 µg/L olarak raporlanmıştır.

Elde edilen neticeler, 30.11.2012 tarihli ve 28483 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren ve 10 Ağustos 2016 tarihinde revize edilen Yerüstü Su Kalitesi Yönetmeliğine göre limit aşımının olmadığını göstermektedir.

Ayrıca, Meriç Ergene Havzası Tekirdağ İlindeki 26 su kütlesine ait, Bakanlığım tarafından yapılan mevcut kirlilik yükü hesaplamaları incelendiğinde; azot yükünün (TN) tarımsal kaynaklı, fosfor yükünün (TP) ise büyük oranda deşarj kaynaklı olduğu tespit edilmiştir. Alınan önlemler neticesinde tarımda zirai kaynaklı kirleticilerin kullanımında %50 oranında azalma gözlemlenmiştir.

Saros Körfezi'nde, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından gerçekleştirilen izleme çalışmaları kapsamında; akıntı su değişimi "orta" seviyede olup "klorofil-a, çözünmüş inorganik azot (ÇİN), toplam fosfor (TP) ve seki diski parametreleri açısından "oligotrofik-mezotrofik" (çok iyi-iyi su) seviye arasında değiştiği tespit edilmiştir. Biyolojik kalite bileşenlerinden makroalg ve bentik (dip canlıları) organizmalar açısından "çok iyi" su kalitesi statüsünde olduğu belirlenmiştir.

22. Dönemde TBMM'de Ergene Nehri'nin temizlenmesine ilişkin kurulan Meclis Araştırma Komisyonu'nun tespitleri doğrultusunda Ergene Havzası Çevre Yönetimi Master Planı, Ergene Havzası Endüstriyel Atıksu Ana Yönetim Planı ve Ergene Nehri Havza Koruma Eylem Planı hazırlanmıştır. Söz konusu planlardaki yatırımların yanı sıra AB fonu ile Bakanlığımın mali ve teknik desteğiyle "Lüleburgaz İlçesi Evsel Atıksu Arıtma Tesisi, Kanalizasyon Şebekesi ve Kollektör Hattı Projesi" de hayata geçirilmiştir. Geline safhada, Ergene Nehri Havza Koruma Eylem Planı kapsamında gerçekleştirilen faaliyetler:

- Nüfusu 10.000'den büyük 13 belediyenin; 12 tanesinin Atıksu Arıtma Tesisleri (AAT)'leri DSİ Genel Müdürlüğü tarafından yapılmaktadır. 9 tanesi bitirilmiş, 3 tanesi ise en kısa sürede bitirilecektir. Lüleburgaz AAT'i ve ana kolektör, IPA tarafından inşa edilmiştir.

- Tekirdağ ilinde 8 adet OSB ve Kırklareli ilinde 2 adet Islah OSB kurularak sanayi tesisleri düzenli ve planlı sanayi alanlarına kavuşturulmuştur.

- Tekirdağ ilinde inşa edilmekte olan 5 adet müşterek OSB Atıksu Arıtma Tesisi marifetiyle yaklaşık 400.000 m3/günlük sanayi atıksuyu arıtılacaktır.

- Ergene Havzasında yoğun bir şekilde yer alan tekstil sanayisine yönelik "Tekstil Sektöründe Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrol Tebliği" yayımlanarak yürürlüğe girdi ve günde 18.000 m3 su tasarrufu sağlandı. Hedeflenen, günde en az 150.000 m3 su tasarrufunu sağlayabilmektir.

- Sanayiden kaynaklanan tehlikeli atıklarının bertarafının sağlanması kapsamında Entegre Tehlikeli Atık Bertaraf Tesisi inşaatı tamamlanmış ve tesis faaliyete geçmiştir.

- "Otomatik Sürekli Ölçüm İstasyonlarının Kurulması Projesi" kapsamında, Meriç-Ergene Havzasına beş adet gerçek zamanlı (online) ölçüm istasyonu kurulmuş olup, havzada 24 saat boyunca su kalitesi ölçümleri yapılmaktadır.

- Edirne, Tekirdağ ve Kırklareli illerinde toplam 69.000 hektar alanda ağaçlandırma, erozyonla mücadele ve ıslah çalışması yapılmış ve bu eylem tamamlanmıştır.

•Havzada yaşanan taşkınlara yönelik olarak “Ergene Havzası Taşkın Erken Uyarı Sistemi” kurulmuştur.

•1036 adet kuyuya ön yüklemeli uzaktan kumandalı su sayacı takılarak yeraltı su seviyesi kontrol altına alınmıştır.

•Sanayi kuruluşlarının yeraltı suyu kullanımını azaltmak maksadıyla Meriç Nehri’nden ve diğer barajlardan su temini planlamaları yapılmaktadır.

•Ergene Nehri ve yan kollarında bugüne kadar DSİ tarafından tamamlanan 24 adet proje ile 337 km’lik dere ıslahı yapılmıştır.

•Havzada gerçekleştirilecek 9 adet baraj ve gölet projesi ile toplam 410,7 milyon m3/yıl su depolanacak olup, eylem planında bulunan 25 adet sulama tesisi ile toplam 1.241.090 dekar arazi sulanacaktır.

2017 ile 2019 arasında suyun kalitesi kademeli olarak önce 2. sınıfa, 2020’lerden itibaren 1. sınıf su niteliğine ulaşması, arıtılmış sanayi atık sularının Marmara’ya derin deniz deşarj edilmesi ile de Ergene Nehrinin tabii debisinde akması hedeflenmektedir.

